

Dr. Eva GAL

**Ordinea publică
în Uniunea Europeană**

**Universul Juridic,
București,
-2012-**

Editat de **S.C. Universul Juridic S.R.L.**

Copyright © 2012, **S.C. Universul Juridic S.R.L.**

Toate drepturile asupra prezentei ediții aparțin

S.C. Universul Juridic S.R.L.

Nicio parte din acest volum nu poate fi copiată fără acordul scris al **S.C. Universul Juridic S.R.L.**

NICIUN EXEMPLAR DIN PREZENTUL TIRAJ NU VA FI COMERCIALIZAT DECÂT ÎNSOTIT DE SEMNĂTURA ȘI ȘTAMPILA EDITORULUI, APLICATE PE INTERIORUL ULTIMEI COPERTE.

**Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
GAL, EVA**

Ordinea publică în Uniunea Europeană /
dr. Eva Gal. - București : Universul Juridic, 2012

Bibliogr.

ISBN 978-973-127-804-9

351.74(4)

341.217(4) UE

REDACȚIE:

tel./fax: **021.314.93.13**

tel.: **0731.121.218**

e-mail: **redactie@universuljuridic.ro**

DEPARTAMENTUL

tel.: **021.314.93.15; 0726.990.184**

DISTRIBUȚIE:

fax: **021.314.93.16**

e-mail: **distributie@universuljuridic.ro**

www.universuljuridic.ro

**COMENZI ON-LINE,
CU REDUCERI DE PÂNĂ LA 15%**

PREFAȚĂ

Aderarea României ca membru în cadrul Uniunii Europene a constituit un eveniment deosebit, de cotitură în activitatea politico-economică, socială a statului nostru.

S-a întreprins și sunt în curs de derulare serioase acțiuni de adaptare a legislației românești la cerințele instrumentelor juridice internaționale care sunt operante pe spațiul Uniunii Europene.

Procesul acesta, de modificare pe fond a legislației, a început în România încă din anul 1990 dezvoltându-se serioase modificări în plan juridic pe o paletă largă legislativă în domeniul legislației penale, procesual penale, civile, administrative, comerciale, drepturile omului și dreptul umanitar.

Interessant este faptul că după Revoluția din 1989 în țara noastră ca urmare a dezvoltării învățământului superior juridic au apărut noi generații de juriști cu o temeinică pregătire, cu o frumoasă gândire despre perspectivele legislației românești în concordanță cu cerințele instrumentelor juridice internaționale.

Printre studenții și tinerii care s-au format în acești ani este și autoarea acestei serioase lucrări care se referă la o zonă delicată și sensibilă a activității statului de drept.

Urmare a unei pregătiri juridice deosebite, autoarea, pe bază de concurs, și-a câștigat statutul de funcționar internațional în cadrul Uniunii Europene unde a lucrat o perioadă și a reușit să realizeze o profundă documentare cu privire la modul în care în cadrul Uniunii Europene sunt concepute și aplicate principiile și normele juridice care se referă la activitatea organelor de ordine publică și siguranță națională.

Realizând acest lucru a elaborat o valoroasă lucrare pe care eu apreciez drept unicat în literatura românească de specialitate.

Prin această realizare cititorul pătrunde în culisele conceptuale ale Uniunii Europene în domeniul ordinii publice și siguranței naționale și poate aprecia, cu ușurință, modul în care autoarea noastră a realizat aceste probleme, care sunt și vor rămâne, obligatorii.

Lucrarea este scrisă frumos, îngrijit, cu fraze bine concepute pe înțelesul specialiștilor dar și a cititorilor și este practic o frumoasă replică

dată acelor care își mai permit încă să afirme că nu există o perfectă armonie între cetățenii români și cetățenii români de etnie maghiară din care autoarea, o strălucită juristă și cercetătoare științifică face parte.

Îmi permit având la bază îndelungata mea experiență de peste o jumătate de secol în slujba legii, a ordinii publice și siguranței naționale să recomand cititorilor această excepțională lucrare realizată de o juristă născută și crescută pe frumoasele meleaguri ardelen.

Prof. univ. dr. gen. loc. (r) ION SUCEAVĂ

CUVÂNT-ÎNAINTE

Lumea evoluează. Se schimbă poli de influență. Relațiile dintre state sunt privite altfel. Vecinătatea și buna vecinătate dintre state cunosc o altfel de abordare. Noțiunea de frontieră nu mai are același sens. Frontierele statelor nu mai sunt bariere de netrecut. Astfel, tot ce ușurează viața cetățenilor ușurează și activitatea infractorilor.

La ora când restricțiile în călătoriile internaționale au fost simplificate și când mijloacele de transport și comunicare s-au modernizat, posibilitățile oferite criminalității internaționale au crescut considerabil.

Dezvoltarea economică și socială a societății moderne, implementarea elementelor noi de structură, deschid continuu noi posibilități criminalității internaționale.

În vederea prevenirii și combaterii criminalității internaționale este necesară o cooperare polițienească reală și eficientă. Astfel au fost dezvoltate instituții de cooperare organizate în funcție de problematica abordată și de teritoriul de competență.

Pe „bătrânul continent”, construcția unei Europe Unite a avut în vedere și facilitarea capacităților de cooperare polițienească la nivel continental, care, în prezent se regăsesc într-un concept unitar: „Spațiul european al libertății, securității și justiției”.

O astfel de lucrare este binevenită atât pe eșicherul literaturii de specialitate, cât și pentru cititorul neavizat.

Doamna Eva Gal, jurist și avocat de excepție, a abordat întreaga problematică cu multă îndrăzneală și în baza unei munci de cercetare fără precupețire de efort.

În concluzie, doresc să fac două urări: „Felicitări doamnă avocat!” și „Cititorule apleacă-te cu atenție asupra acestei scrieri!”.

Prof.univ.dr. Coman Florian

ABREVIERI ȘI ACRONIME

Art.	- articol
CEE	- Comunitatea Economică Europeană
CEEA	- (EURATOM) – Comunitatea Europeană a Energiei Atomice
CECO	- Comunitatea Europeană a Cărbunelui și Oțelului
CEDO	- Curtea Europeană a Drepturilor Omului
CJCE	- Curtea de Justiție a Comunităților Europene
CSCE	- Conferința pentru Securitate și Cooperare în Europa
Convenția PIF	- Convenția privind protecția intereselor financiare ale Comunităților Europene
COREPER	- Comitetul Reprezentanților Permanenți
DAU	- Documentul Administrativ Unic
DLAF	- Departamentul pentru Lupta Antifraudă
DNA	- Direcția Națională Anticorupție
DIICOT	- Direcția de investigare a infracțiunilor de Criminalitate Organizată și terorism
EMUE	- Statul Major al Uniunii Europene
Eurojust	- Unitatea Europeană de Cooperare Judiciară
Europol	- Oficiul European de Poliție
FECOM	- Fondul European de Cooperare Monetară
FED	- Fondul European de Dezvoltare
FEDER	- Fondul European de Dezvoltare Regională
FEP	- Fondul European al Pescuitului
FSE	- Fondul Social European
GATT	- Acordul General pentru Tarife și Comerț
GMES	- Monitorizarea Globală pentru Securitate și Mediu
IFOP	- Instrumental Financiar pentru Orientarea Pescuitului
ISAF	- Forța Internațională de Asistență privind Securitatea
JAI	- Justiție și Afaceri Interne

JOCE	- Jurnalul Oficial al Comunității Europene
JOUCE	- Jurnalul Oficial al Uniunii Europene
MPE	- Ministerul Public European
NATO	- Organizația Tratatului Atlanticului de Nord
OLAF	- Oficiul European de Luptă Antifraudă din cadrul Comisiei Europene
OMC	- Organizarea Mondială a Comerțului
ONPCSB	- Oficiul Național pentru Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor
ONU	- Organizația Națiunilor Unite
OSCE	- Organizația pentru Securitate și Cooperare în Europa
PAC	- Politica Agricolă Comună
PESA	- Politica Europeană de Securitate și Apărare
PESC	- Politica Externă și Securitate Comună
PND	- Planul Național de Dezvoltare
RSC	- Revue de science criminelles et de droit penal compare
RAS	- Sisteme de Acțiune Rapidă
SCHR	- Comitetul de Conducere pentru Răspunsul Umanitar
SPG	- Sistem de Preferință Generalizat
UCLAF	- Unitate de Coordonare a Luptei Antifraudă din cadrul Comisiei Europene
TCE	- Tratatul privind Comunitățile Europene
TUE	- Tratatul Uniunii Europene
TRUE	- Tratatul de Reformă al Uniunii Europene
TFUE	- Tratatul de Funcționare al Uniunii Europene
UE	- Uniunea Europeană
UEO	- Uniunea Europei Occidentale
UNEF	- Forța Națiunilor Unite de Primă Urgență
UNPO	- Operațiunile Națiunilor Unite de Menținere a Păcii

ARGUMENT

Lucrarea de față își propune ca în noile condiții de dezvoltare a Uniunii Europene la 27 de țări și o populație de cca. 500 de milioane să prezinte modul în care această mare organizație internațională a conceput și a organizat normele dreptului polițienesc de așa manieră încât aceasta să răspundă la cerințele reale pe care le impune viața.

Aceste cerințe sunt foarte complexe deoarece au în vedere atât problematica organizației internaționale dar mai ales cea existentă în interiorul statelor pe care o compun.

Literatura juridică, care nu de puține ori are puncte de vedere controversate în ceea ce privește existența sau inexistența dreptului polițienesc ca ramură autonomă, a tratat în mică măsură sau chiar deloc această problemă la nivelul Uniunii Europene.

Lucrarea își propune să abordeze într-o formă inedită problematica dreptului polițienesc în toată complexitatea lui trimițându-ne la spațiul Uniunii Europene atât în plan internațional dar și în interiorul statelor membre.

Lucrarea este concepută într-o structură care să permită clarificarea în mare măsură a temei propuse, astfel ea abordează în primul rând problematica de fond, instrumentele juridice internaționale care au fost elaborate sub auspiciile Uniunii Europene în materia dreptului polițienesc, apoi referindu-se la ordinea publică și siguranța națională.

Urmează, într-o altă abordare, prezentarea concepției la nivelul Uniunii Europene și al statelor membre privind funcționarea organizațiilor și organismelor de ordine publică și siguranță națională.

Tratarea acestor probleme este dificilă deoarece încă nu există norme uniforme în materie în toate statele Uniunii Europene, așa că am fost nevoită să analizez și să prezint problematica dreptului comparat în materia propusă.

Studiind această problemă m-am gândit și la viitor astfel că, în baza concluziilor desprinse am identificat unele neajunsuri în plan legislativ și organizatoric, motiv pentru care mi-am permis să prezint mai multe propuneri *de lege ferenda* în materie.

Aceste propuneri se referă la perfecționarea cadrului normativ, organizatoric și în planul perfecționării cooperării internaționale în interiorul și în afara Uniunii Europene.

În acest mod cred că lucrarea de față răspunde la ceea ce tema a impus și militează cu fermitate pentru perfecționarea instrumentelor juridice internaționale în materia analizată, precum și a structurilor care sunt chemate să le aplice pe acestea.

Statutul juridic al organelor cu atribuții polițienești în stat, în special ale poliției, a fost și este o problemă capitală de care depinde caracterul democratic sau totalitar al unui stat. Funcționarea democratică a statului de drept nu poate fi concepută în afara unui cadru normativ care să coordoneze comportamentul indivizilor conform conduitei - tip statornicite în societate.

Pornind de la premisa conform căreia fenomenul infracțional este anormal din punct de vedere moral și totuși normal din punct de vedere sociologic, trebuie să acceptăm ideea că acesta a existat și va continua să existe, problema punându-se doar în legătură cu ponderea și structura sa.

În orice societate și în orice perioadă istorică impactul cel mai puternic asupra oricărui individ, fie că apare în postura de victimă sau doar ca spectator, îl reprezintă săvârșirea unei fapte ilicite, cu toate consecințele ce decurg, mergând de la urmările socialmente periculoase ce se produc, până la sancțiunile ce sunt aplicate de organele abilitate ale statului, în contextul realizării actului de justiție.¹

Profundele schimbări democratice produse după decembrie 1989, la nivelul întregii societăți, au deschis calea spre instaurarea unui stat de drept. Măsurile întreprinse de forțele publice polițienești și organele din componența acestora, funcțiile specifice statului de drept au determinat inițierea unui amplu proces de restructurare, democratizare și profesionalizare a organelor respective.²

Protecția socială pe care trebuie să o asigure statul prin organele sale cu atribuții polițienești, mai ales în condițiile existenței reale a statului de drept este o problemă fundamentală ce trebuie soluționată atât printr-un cadru legislativ corespunzător cât și prin măsuri de organizare a activității la nivelul diverselor organe ce pun în aplicare dreptul de poliție al statului.

¹ Gh.Nistoreanu, *Prevenirea infracțiunilor prin măsuri de siguranță*, Ed. Ministerului de Interne, București, 1991, p. 5.

² Adrian Iacob, Constantin Drăghici, Ciprian Constantin, Cristina Voinic, *Drept polițienesc*, Ed. Sitech, Craiova, 2008, p. 9.

Printre organele cu atribuții polițienești în stat, un rol deosebit de important îl are Poliția Română, aceasta fiind instituția specializată a statului, care exercită atribuții privind apărarea drepturilor și libertăților fundamentale ale persoanei, a proprietății private și publice, prevenirea și descoperirea infracțiunilor, respectarea ordinii și liniștii publice, în condițiile legii.¹ Activitatea acestei instituții constituie serviciu public specializat și se realizează în interesul persoanei, al comunității, precum și în sprijinul instituțiilor statului, exclusiv pe baza și în executarea legii.²

Demilitarizarea poliției a însemnat un pas înainte în lupta contra infracționalității, o activitate calificată și mai responsabilă a polițiștilor la toate nivelurile.

Trecerea polițiștilor din structura militară în cea civilă nu înseamnă doar dispariția gradelor militare, ci înseamnă o creștere a competenței profesionale și a responsabilității polițiștilor față de lege și comunitate.³ Profesia de polițist poate fi exercitată numai de către persoana care a dobândit, în condițiile legii, această calitate. De regulă, polițiștii provin din rândul absolvenților instituțiilor de învățământ ale Ministerului Administrației și Internelor, iar ca excepție pentru unele funcții, pot fi încadrați direct sau transferați din instituțiile publice de apărare, ordine publică și siguranță națională, specialiști cu studii corespunzătoare cerințelor postului și care îndeplinesc condițiile legale.⁴

Eliberată de presiuni și influențe politice poliția se supune doar legii și adevărului, polițistul neavând alt judecător decât legea și conștiința sa.⁵

Prin adoptarea Legii nr. 360/2002 privind statutul polițistului, modificată prin O.G. nr. 89/2003, s-au stabilit drepturile, îndatoririle și restricțiile pe care le au polițiștii în îndeplinirea atribuțiilor conferite de legea de organizare a poliției.

Astfel Legea nr. 218/2002 privind organizarea și funcționarea Poliției Române, actualizată prin Legea nr. 60/2009, împreună cu Legea nr. 360/2002 privind statutul polițistului înscriu o pagină nouă în istoria Poliției Române, ridicând această instituție la starea juridică a unui

¹ Art. 1 din Legea nr. 218/2002 privind organizarea și funcționarea Poliției Române.

² *Idem*, art. 2.

³ Adrian Iacob, Constantin Draghici, Ciprian Constantin, Cristina Voinic, *Drept polițienesc*, Ed. Sitech, Craiova, 2008, p. 10.

⁴ Iamandi Luca, Mara Ion, *Statutul juridic al profesiei de polițist*, Ed. Pro Universitaria, București, 2008, p. 10.

⁵ Adrian Iacob, Constantin Drăghici, Ciprian Constantin, Cristina Voinic, *Drept polițienesc*, Ed. Sitech, Craiova, 2008, p. 10.